

גליון 7, 18 בפברואר 2008

לחזית יהודית-ערבית רחבה למאבק בפאשיזם

הלשכה הפוליטית של מק"י מברכת את כל חברי מק"י, את פעילי חד"ש ואת כל התומכים, שתרמו רבות להצלחת חד"ש בבחירות לכנסת ה-18.

הלשכה הפוליטית של מק״י, שהתכנסה בחיפה ב-12 בפברואר, פרסמה הודעה, בה היא מברכת את חברי המפלגה הקומוניסטית הישראלית, את חברי חד״ש, ואת כלל הפעילים והתומכים, שתרמו רבות להישג החשוב שהשיגה חד״ש בבחירות לכנסת ה-18: 112 אלף קולות (גידול של 30% בהשוואה לתוצאות הבחירות ב-2006), וגידול בייצוג משלושה לארבעה חברי כנסת.

הלשכה ציינה בהודעתה, כי ״הבחירות שנערכו בישראל יצרו מציאות חדשה, בה התחזקו הימין הקיצוני והקיצוני ביותר. מציאות מסוכנת זו היא תוצאה פוליטית של המלחמה הנפשעת על עזה, שנערכה בתמיכת האימפריאליזם האמריקאי. אנו מזהירים משיתוף פעולה עם המזימות האמריקאיות, שלא יובילו לשלום״.

כמסקנה מיידית מתוצאות הבחירות, קוראת מק״י להקמת החזית היהודית-הערבית הרחבה ביותר למאבק בסכנת הפאשיזם, לחיזוק המאבק היהודי הערבי המשותף ולמען אחדות המאבק של האוכלוסייה הערבית.

הלשכה הפוליטית מדגישה, כי ״התמיכה בחד״ש גדלה בצורה ניכרת בקרב הצבור הערבי ובקרב הציבור היהודי. מספר הקולות שחד״ש קיבלה בבחירות לכנסת ה-18 הוא הגבוה ביותר בבחירות לכנסת ב-40 השנים האחרונות.

בבחירות לכנסת ה-18 שב ובלט תפקידה של חד״ש ככוח של מאבק פוליטי וחברתי. חד״ש היא התנועה הפוליטית הגדולה ביותר באוכלוסייה הערבית והכוח השמאלי היהודי-ערבי המוביל בישראל. אנו, הקומוניסטים, מתייחסים ברצינות רבה למשא האחריות המוטל עלינו בגיוס הציבור הרחב, היהודי והערבי, לחזית רחבה להגנת הדמוקרטיה ולבניית שמאל ישראלי עקבי.

כדי לעמוד במשימות המוטלות עלינו, נפעל ללא-לאות למען חיזוק מק״י וחד״ש ולהרחבת השפעתן״.

בבחירות לכנסת ה-18 השיגה חד"ש 112,130 קולות (לעומת 85,870 ב-2006), שהם 3.3 אחוזים מכלל הקולות הכשרים. פירוט של הקולות שקיבלה חד"ש ביישובים שונים – בעמוד 4.

מסקנות נמהרות על מות השמאל

מאת **תמר גוז'נסקי**

לפני 35 שנה יצא לאור בארצות-הברית ספרה החמוץ-מתוק, עצוב-מצחיק של ג׳ייל פארנט - ״שילה לוין מתה... והיא חיה בניו-יורק״. שמו של ספר זה, שבהמשך גם עובד לסרט וגם תורגם לעברית, עלה במוחי בימים האחרונים, למקרא ולמשמע שפע ההספדים על מותו של השמאל הישראלי בבחירות האחרונות. הקשבתי להספדים, ומאחר שאיש לא הצמיד לפי מיקרופון, שמעתי את עצמי לוחשת: ״השמאל מת... והוא חי בתל-אביב ובחיפה, בנצרת ובירושלים, ובעוד מאות ערים, כפרים, קיבוצים ויישובים קהילתיים״.

תוצאות הבחירות לכנסת, במבט משמאל, הן בהחלט גרועות (אלכסנדר פן היה אומר: ״גרועות לתפארת״): מרצ התרסקה והעבודה הפכה סיעה בינונית ומטה, ואילו מפלגות הימין, הימין הקיצוני, הימין הגזעני והימין ההזוי - קדימה, הליכוד, ש״ס, ישראל ביתנו, האיחוד הלאומי והבית היהודי - השיגו רוב ברור. לכן הממשלה שתוקם, ללא קשר להרכבה המדויק, תהיה ממשלת ימין, שתוביל אותנו לעוד מלחמות, להמשך הבנייה בהתנחלויות, לעוד קיצוצים בתקציבים החברתיים, להפרטות נוספות, לעוד פגיעות בזכויות העובדים והמובטלים, הנשים והסטודנטים. אך לא בכך אני מבקשת לדון.

אני מבקשת לשאול: האם העבודה ומרצ, שהישגיהן הדלים מזינים את המקוננים על מות השמאל, רק נפלו קורבן לספינים של ראובן אדלר (היועץ של ציפי לבני), או שהן נושאות באחריות למה שקרה להן?

ניקח לדוגמא את שתי המלחמות ההרסניות, שלא פתרו שום בעיה, ואשר התרחשו בתקופת הכהונה של ממשלת אולמרט-לבני — מלחמת לבנון השנייה ומלחמת עזה. מה עשו העבודה ומרצ מול שכרון ההפצצות, אלפי הקורבנות וגלי ההריסות? העבודה, כידוע, סיפקה לשתי המלחמות את

(סוף בעמוד 2)

מסקנות נמהרות על מות השמאל

(המשך מעמוד 1)

שר הביטחון, האחראי ישירות לניהול המלחמה. ומרצ? היא תמכה בשתיהן לפני שפרצו ובעת שפרצו, ורק מאוחר יותר גמגמה הסתייגות מהיבטים כאלה או אחרים.

ובתקופת הכהונה של ממשלת אולמרט הייתה גם זו המכונה "יוזמת שלום של הנשיא בוש", שעליה הוכרז בוועידת אנאפוליס (נובמבר 2007). ומה עשו העבודה ומרצ? תמכו בה בהתלהבות, למרות שהייתה נפל פוליטי מרגע לידתה.

ועוד דוגמא: הציבור, שחטף מכה כואבת עקב המחיר שגבה ממנו משבר קרנות הגמל (אלה שהוצאו מהבנקים במסגרת יישום דו"ח ועדת בכר), האשים בצדק את נתניהו ואלמרט. אך הרי גם העבודה וגם מרצ תמכו בהתלהבות בדו"ח ועדת בכר, שהבטיח לנו שגם אצלנו, "כמו באמריקה" - העסקים הפיננסיים "יעשירו את העם". והסוף ידוע, גם באמריקה וגם אצלנו.

עמדות כאלה של העבודה ומרצ מראות, כיצד שתי מפלגות אלה המיטו על עצמן את דעיכתן הפוליטית: אם אין הבדל בינן לבין קדימה והליכוד בנושאים המדיניים והכלכליים – מדוע שהציבור ימשיך לראות בהן חלופה לשלטון הימין נוסח ביבי או נוסח ציפי?

וכאן מן הראוי להוסיף את מה שהפרשנים, רובם ככולם, מעדיפים להסתיר: השמאל נוסח העבודה ומרצ אמנם קרס, אך לא כל השמאל קרס ולא כולו הפסיד בבחירות לכנסת. בשחייה אמיצה נגד הזרם העכור של הגזענות, שטופח על רקע הכיבוש הממושך, המלחמות התכופות, הפערים הכלכליים המעמיקים והגזירות החברתיות, הצליחה חד"ש היהודית-ערבית להגדיל את מספר הקולות שקיבלה מ-86 אלף ל-112 אלף (גידול של 30%), ולהגדיל את מספר המושבים בכנסת – מ-3 ל-4. חד"ש השיגה זאת משום שהייתה שמאל לוחם, ולא שמאל פושר; משום שלא נגררה אחרי תופי מלחמה ולא הצטרפה למעגל חוגגי הניאו-ליברליזם; משום שגם בנסיבות לא-נוחות, הייתה חלק בלתי נפרד מהמאבקים של השמאל המדיני, החברתי והסביבתי.

וכאן מתבקשת השאלה: מדוע אלה שקורעים קריעה על מות השמאל, אינם מציינים את התחזקותה של חד"ש בבחירות, ואינם אומרים משהו בסגנון: "השמאל מת... והוא חי ובועט למרות הכל?"

התשובה מסתתרת, כך נראה, במקובעות המחשבתית של הפרשנים, אך אימצו ללא ביקורת את המוסכמה, לפיה "ימין" ו"שמאל" הם מושגים של החברה היהודית, ואילו הערבים הם ערבים, וכל ההבחנות בין שמאל לימין לא חלות עליהם. גם העובדה, שבבחירות האחרונות גדל מספר היהודים שהצביעו עבור חד"ש פי 2.5, לא הזיזה את הפרשנים מן הקיבעון, שתנועה פוליטית של ערבים ויהודים אינה שייכת לחלוקה הפוליטית-מעמדית של ימין ושמאל.

אך מבט מרחיק ראות אמור להוביל דווקא למסקנה אחרת: הימין שהשיג רוב בבחירות האחרונות לא יפתור שום בעיה מהבעיות של ישראל, אלא רק יחמיר אותן. לכן זה רק עניין של זמן, שהציבור יתאכזב קשות גם מהימין בראשות נתניהו. לכן יש עתיד לחלופה שמאלית חדשה. בתנאים של ישראל, רק תנועה פוליטית, המאחדת יהודים וערבים, המתנגדים למלחמות והחותרים ליישם תוכנית מדינית לשלום ללא כיבושים וללא התנחלויות; להשיג שוויון לאומי ומגדרי ולהגן על זכויות אדם; להרחיב זכויות חברתיות וסביבתיות ברוח סוציאליסטית – יכולה לשמש משקל נגד לימין הישראלי. שמאל כזה נבנה כעת, ברגעים אלה ממש, ואלה במרצ ובעבודה, ואנשי שמאל אחרים, אשר עושים חשבון נפש ואשר שותפים לחזון הזה – מוזמנים ליטול בו חלק.

תמר גוז'נסקי

מי מרוויח מהכיבוש? – כל התשובות

בפברואר עלה לרשת האתר "מי מרוויח?" המנוהל על ידי קואליציית נשים לשלום (http://whoprofits.org).

האתר מציג בצורה מפורטת את רשימת החברות והתאגידים הישראלים והבינלאומיים, המעורבים כלכלית בכיבוש הישראלי של השטחים הפלסטינים, בין אם בהקמת בתי עסק בהתנחלויות או באספקת שירותים, ציוד בניה או ציוד צבאי למערכת כיבוש. ממשק האתר מציע חיפוש לפי שם החברה, ארץ מוצאה, ואף לפי הכנסותיה השנתיות והמדדים הבורסאיים, בהם היא נסחרת.

מכתבים למערכת

מי אמר: 'נאמנות היא תנאי לאזרחות'?

בהקשר של הבחירות שהיו לכנסת, כדאי לשים לב לסעיף הבא, הלקוח מ"חוק אזרחות הרייך" של גרמניה הנאצית, הידוע בכינויו העממי "חוקי נירנברג", מתאריך 15 בספטמבר 1935:

2. (1) "**אזרח הרייך** הוא רק אותו נתין המדינה... המוכיח על ידי התנהגותו **שהוא נכון וראוי לשרת בנאמנות את העם הגרמני והרייך."**

שמועה במקומותינו מדברת על כך, שצעירים רבים שקלו את האפשרות להצביע עבור ליברמן. זאת, על רקע עימות הדמים הנמשך באזור הדרום, הגורם לצעירים לחפש להצדיע ולהצביע למנהיג חזק בעל תשובות ברורות. ידוע לכולנו שהסיסמה המרכזית של ליברמן בבחירות הייתה: **"אין נאמנות אין אזרחות".**

הקורא האינטליגנטי בוודאי ידע להסיק מסקנות מהדמיון בין סיסמתו זו לציטוט המובא בתחילת דברי.

תודתי לתלמידי שכבות י"א וי"ב בבית החינוך המשותף "מעלה הבשור", אשר האירו את עיני בעניין חשוב זה.

פדרו גולדפרב, מורה, חבר קיבוץ ניר יצחק

אמור לי, מי הם חבריך...

מפלגת "ישראל ביתנו" בראשות אביגדור ליברמן, פנתה רשמית בבקשה להצטרף לסיעה הימנית-לאומנית בפרלמנט האירופי – סיעת "איחוד אירופה של האומות".

בסיעת הימין הלאומני בפרלמנט האירופי חברים, בין היתר, הנציגים של "מפלגת האיחוד הלאומי" של איטליה, הנחשבת יורשת המפלגה הפאשיסטית, ושל "מפלגת החירות" האוסטרית, שבראשה עמד יורג היידר.

למי ששכח, כאשר מפלגתו של היידר צורפה לקואליציה הממשלתית באוסטריה, ישראל ניתקה עמה את הקשרים הדיפלומטיים...

אורי וולטמן, חיפה

התשובה לימין נוסח ליברמן – מאבק מעמדי מוגבר

מאת **דניאל רוזנברג**

בחלק ניכר מהדיון העירני שמתקיים בשמאל אודות תופעת אביגדור ליברמן, וברובו ככולו של השיח התקשורתי הממסדי אודות מפלגתו, נשכח נושא אחד, והוא המדיניות הכלכלית של המפלגה.

מפלגת ישראל ביתנו כוללת במצעה סעיף, בו מפורטת השקפת העולם החברתית-כלכלית שלה, במילים אלו:

״אחת המטרות שהמפלגה שמה לעצמה היא הנהגת כלכלה יעילה וליברליזציה כלכלית. נבטיח שוק חופשי עם דאגה כנה לפרט ולשכבות החלשות״. לאחר מכן מגיע המצע לפירוט הצעדים השונים אשר מתכוונת המפלגה לנקוט: ״הפרטה של חברות ממשלתיות... הקטנת מעורבות הממשלה במשק... קיצור הליכים בירוקרטים... רפורמת מיסוי כוללת... כמו כן, יבחן מחדש נושא השכר של פקידי הציבור, בכל הרמות״.

המצע אמנם מציע מספר צעדים ״חברתיים״ כגון ביטול הפרטת שירות התעסוקה (תכנית ויסקונסין) וסבסוד מסוים של דיור, אך לא ניתן להתעלם מההעדר המוחלט במצע של כל תמיכה בזכויות חברתיות, בארגוני עובדים, ובהבטחת הכנסה וקיום שירותים חברתיים.

סעיף זה במצע מראה, כי לא מדובר רק במפלגה ימנית וגזענית מבחינת יחסה למיעוטים ולדמוקרטיה, אלא גם במפלגה המתכוונת להמשיך ללא סייגים במתווה ההפרטה, הקיצוצים והפגיעה בשכירים ובכל האנשים העובדים בישראל.

מדיניות זו אופיינית למפלגות ימין קיצוני רבות, אך בעיקר מתאימה לזו של ברלוסקוני באיטליה ושל מפלגות ניאו-פאשיסטיות שונות באירופה; זו מדיניות המשלבת מתקפה על קבוצות אתניות מסוימות (לרוב מהגרים ממדינות עניות) יחד עם דמגוגיה אולטרה-קפיטליסטית. מפלגות מסוג זה זוכות למינוף מוצלח בעיקר ברגעים של משבר כלכלי, המוביל להתבצרות של אליטת ההון במנגנון המדינה. כך, למשל, זכה ברלוסקוני בראשות הממשלה בשנת 2001, בדיוק בשיאו של המשבר הכלכלי העולמי דאז.

אוליגרכיה בעת משבר

באופן דומה, התחזקותה של ״ישראל ביתנו״ מתאימה לרגע נתון זה, בו נכנסת השיטה הקפיטליסטית למשבר אדיר שכבר עשרות שנים לא נראה שכמותו. במצב משברי, כזה יש צורך בחיזוק מוסדות השלטון האוליגרכיים והאנטי-דמוקרטיים ביותר, על מנת למנוע התקוממות ופגיעה בסדר הקיים. מדיניות מסוג זה מדגימה את ההסתמכות של ההון הגדול על המדינה בהעברת מדיניות כלכלית פוגענית, ובצורך בחיסול, או ב״השעית״ הדמוקרטיה, על מנת להשיג מטרות אלו. בנוסף, אליטת ההון הישראלית והגלובלית עלולה רק להרוויח מהתלקחויות צבאיות וחברתיות מהסוג שתבואנה בעקבות זריעת ההרס של הימין הקיצוני, כפי שמדגימה המלחמה האחרונה בעזה.

המצב פוליטי הנתון מחדד את הסתירות הקיימות במבנה הקיים: מצד אחד, המדינה הקפיטליסטית על שלוחותיה, מנגנוניה והסדר המשפטי העומד מאחוריה; ומצד שני האנשים העובדים, המובטלים, הסטודנטים והעניים.

הטקטיקה האנטי-דמוקרטית של ליברמן מבטיחה כי מאבקים חברתיים, איגודיים או אחרים, יזכו לטיפול מהיר של אגרוף הברזל. עניין זה בולט במיוחד במאבקים חברתיים אשר יפרצו בקרב הציבור הערבי, אך גם בכאלה אשר ינוהלו על ידי חלקים בציבור, אשר תמכו במדיניות הימנית, כגון חלק מהסטודנטים והצעירים היהודיים, או העובדים העניים בציבור דובר הרוסית. התוכנית הכלכלית של ליברמן, המבטיחה ״שלטון יעיל״, לא תסבול הפרעות בהוצאה לפועל של ״רפורמות״ הכוללות הפרטות, פיטורים ופגיעה בשירותים חברתיים.

אפשרות למאבק חדש בפאשיזם

המדיניות המוצגת במצעה של מפלגת ״ישראל ביתנו״ היא אמנם מזעזעת בגוון האנטי-דמוקרטי והגזעני שלה, אך היא גם יוצרת אפשרות למאבק חדש בפאשיזם. היום, אין בישראל די כוחות דמוקרטיים וסוציאליסטיים, אשר יכול להפוך את מגמת ההפרטה אשר אחזה בחברה הישראלית. אפילו המשבר הכלכלי האדיר אינו מצליח לעורר את השכבות העובדות למרד נגד הניאו-ליברליזם ומוביליו בצמרת ההנהגה של המדינה. באותה מידה, אין טעם לצפות, כי המצב הכלכלי יביא כשלעצמו ל״החלפת דיסקט״ בקרב אנשי השלטון. כפי שבנימין נתניהו הודיע כבר, המדיניות הכלכלית שיוביל תכלול הורדות מיסים והמשך ההפרטה.

עלייתו של ליברמן יוצרת מצב כוחות חדש, בו ברור כי המדינה היא זו המובילה את המדיניות הכלכלית הברוטאלית, אך גם את ההפרדה בין עובדים על סמך מוצאם האתני והלאומי, ואף את ההתקפה על הזכויות הדמוקרטיות הבסיסיות בקרב הציבור הכללי.

במצב כזה, לא ניתן לדבר על צדק חברתי ללא שוויון זכויות ומאבק לדמוקרטיה, ולא ניתן לדבר על מלחמה בגזענות ובכיבוש ללא מאבק למען חברה אחרת. על המפלגה הקומוניסטית וחד״ש להדגיש את הקשרים בין מנגנון המדינה לבין אליטת ההון, ולהראות, כיצד לא ניתן לנהל מאבק אנטי-קפיטליסטי רחב ללא התקפה על הגזענות המפלגת. נושא זה רלוונטי במיוחד לתנועות החברתיות, אשר מתיימרות לדבר בשם העובדים, בשם הצדק החברתי והסביבתי, אך מזניחות את נושאי הגזענות והמלחמה. במקביל, ארגוני מאבק לזכויות דמוקרטיות של מיעוטים לא יצליחו, אם לא יפנו במסר מעמדי ברור, המדגיש את האינטרס של העובדים היהודים בהדיפת מפלגות הימין.

על המפלגה הקומוניסטית לבצע עבודה נרחבת בקרב אותן שכבות, אשר תמכו במפלגת ״ישראל ביתנו״ ובמפלגות הימין האחרות, מתוך אקט של ייאוש ומחסור באלטרנטיבה פוליטית ממשית. המפלגה הקומוניסטית צריכה לנהל את המאבק בעברית, בערבית וברוסית למען אחדות מעמדית ונגד פירוד, מלחמה, עוני והרעבה.

תוצאות ההצבעה לחד"ש בבחירות לכנסת ה-18

התוצאה הארצית, כולל קולות העוברים: 112,130 (85,870)

הפירוט לפי מרבית היישובים (בלי קולות עוברים); בסוגריים – התוצאה ב-2006

ת"א-יפו - 5,203 (2,009)
נצרת — 11,406 (10,140)
אום אל-פחם — 8,031 (7,044)
חיפה — 5,533 (3,804)
ירושלים — 1,470 (708)
רמת גן — 304 (143)
גבעתיים — 173 (66)
הרצליה — 165 (69)
ראשון לציון — 138 (53)
חולון -137 (56)
כפר סבא — 126 (59)
רחובות — 125 (43)
רמת השרון — 123 (45)
כרמיאל — 116 (40)
בת ים — 115 (74)
פתח תקוה — 105 (64)
רעננה — 87 (41)
פרדס חנה כרכור — 81 (25)
מבשרת ציון — 78 (42)
הוד השרון — 76 (24)
אילת — 74 (31)
נתניה — 66 (21)
חדרה — 63 (25)
מודיעין מכבים רעות — 59 (13)
נהריה — 59 (54)
קריית טבעון — 59 (38)
קריית אונו — 49 (15)
אשדוד — 46 (30)
ראש העין — 40 (13)
נווה שלום — 38 (21)
נס ציונה — 35 (12)
זכרון יעקב — 33 (9)
עומר — 33 (10)
אשקלון — 32 (18)
קרית אתא — 29 (12)
נשר - 28 (13)
צור הדסה - 27 (9)
קרית מוצקין — 26 (7)
בני ברק — 25 (17)
כפר מצר — 25 (14)
אור יהודה — 24 (15)
ערד — 24 (15)

ערים, קיבוצים, ישובים קהילתיים ומושבים שלא פורטו — 1,357
כפר מנחם — 23 (7)
שדרות — 23 (6)
קרית ים — 20 (10)
בית שמש — 19 (9)
כפר ורדים - 19 (9)
ראש פינה — 17 (5)
אבן יהודה — 16 (4)
גני תקוה — 15 (6)
מדרשת בן-גוריון — 15 (2)
בנימינה — 23 (10)
בית זית — 14 (5)
גבעת שמואל — 14 (7)
יבנה — 14 (8)
שריגים — 14 (6)
שפרעם 3,885 (4,436)
שג'ור 3,773 (2,608)
טייבה — 3,715 (2,939)
סחנין — 3,671 (3,186)
תמרה — 3,386 (3,032)
עראבה — 3,197 (2,657)
יפיע -2,147 (1,633)
כבול — 2,037 (1,126)
טירה — 1,955 (1,533)
דיר חנא — 1,908 (1,466)
כפר יאסיף - 1,880 (1,634)
טורעאן — 1,825 (1,481)
קלנסואה — 1,772 (1,090)
כפר כנא — 1,746 (1,455)
עאבלין — 1,709 (1,151)
עכו — 1,668 (930)
כפר קאסם — 1,627 (1,066)
אבו סנאן — 1,592 (1,426)
ג'דידה-מכר — 1,510 (1,144)
ריינה — 1,380 (974)
כפר מנדא — 1,324 (872)
נצרת עלית — 1,280 (963)
עילבון — 1,276 (1,349)
עין מאהל — 1,255 (756)
ערערה — 1,109 (982)
איכסאל — 1,073 (887)
מעלה עירון — 1,022 (807)
מראר — 1,017 (884)
כפר קרע — 986 (766)
ג'לג'וליה — 982 (755)
שעב — 927 (740)

רמלה — 914 (759)
נחף — 914 (492)
ראמה — 891 (663)
בסמ"ה — 881 (624)
דבוריה — 735 (618)
עיילוט — 673 (590)
לוד — 667 (594)
משהד — 639 (306)
כאוכב אבו אל-הייג'א — 592 (607)
רהט 581 (308)
מעלות תרשיחא — 543 (357)
בועינה נוג'ידאת — 525 (285)
בקה-ג'ת — 506 (430)
ירקא — 502 (337)
מזרעה — 501 (211)
פקיעין — 472 (400)
עיר כרמל — 368 (261)
מעיליה — 354 (230)
חורה — 300 (829)
פרדייס — 266 (143)
רומאנה — 225 (191)
באר שבע — 200 (133)
ג'יש — 187 (140)
כעביה — 186 (125)
כפר ברא — 184 (92)
פסוטה — 174 (140)
טובה זנגריה — 172 (13)
ג'יסר זרקא — 160 (237)
מוקיבלה — 155 (110)
זמר — 130 (61)
סולם — 130 (199)
טמרה יזרעאל — 111 (109)
בית ג'ן — 94 (96)
חמאם — 94 (41)
סנדלה — 93 (137)
עוזר — 90 (56)
שיח דנון — 86 (67)
אבו גוש — 79 (89)
זרזיר — 72 (28)
כסרה סמיע — 62 (49)
עין נקובה — 49 (13)
סאלמה — 48 (67)
ינוח ג'ת — 46 (53)
עין רפא — 44 (5)
מייסר — 38 (31)
ישובי בדואים שלא פורטו — 679 (1126)

ילדים פלסטינים בני 8 עובדים בהתנחלויות

סימון קורקוס, עיתונאית הולנדית, פרסמה תחקיר מקיף על ניצול ילדים פלסטינים, הנאלצים לפרנס את הוריהם המובטלים ואת אחיהם.

בבקעת הירדן גדל דור של ילדים ובני נוער שנאלצים לעבוד, מאחר שלמעלה ממחצית התושבים הפלסטינים בגדה המערבית הם מובטלים. במצב הכלכלי הקשה מנשוא, רבבות ילדים פלסטינים הם המפרנסים העיקריים של משפחותיהם. להלן רשמיה של העיתונאית סימון קורקוס.

כוח עבודה זול במיוחד

השעה אחת וחצי בצהריים. במחסום הצבאי ליד "מעלה אפרים" בגדה המערבית, חיילים מתחילים לזוז לאט. שלושה ילדים פלסטינים רצים במעלה הגבעה. ברקע, ים של חממות בוהקות בשמש המדבר הקופחת. בקעת הירדן מתמחה בגידול ירקות ופירות.

9,400 מתנחלים ישראלים, החיים ב-38 התנחלויות בבקעת הירדן, נהנים מסובסידיות ומהקלות במס, שמעניקים השלטונות. כ-50 אלף התושבים הפלסטינים בכפרים העניים, הפזורים סביב ההתנחלויות, מספקים להתנחלויות כוח עבודה זול.

הדרך להתנחלויות היהודיות ארוכה ומסוכנת לפלסטינים. חלקה עובר בשטחי אש צבאיים. שבעה מחסומי ביקורת סוגרים את האזור ומבודדים אותו משאר הגדה המערבית. אך במחסומים יש יתרון לילדים ולנערים הפלסטינים שטרם מלאו להם 18 שנה: להם מותר לעבור ללא כרטיס מגנטי.

נימר (14), האמיץ והסקרן ביותר מבין שלושת הילדים, מתקדם לעברנו. הוא עובד עם חבריו, **בילאל וסהר** — גם הם בני 14 — בחממות ההתנחלות פצאל. הוא משער, כי מאה קטינים עובדים בפצאל בתקופה העמוסה. בשנה שעברה, קבלן המשנה הפלסטיני הגיע לכפר והציע לו עבודה. נימר החליף את ספרי הלימוד במטאטאים ובמזמרות. כעת הוא מנקה את החממות ועוזר באריזה, בנטיעה ובגיזום חצילים. נימר מתחיל את עבודתו בחמש בבוקר, עובד שמונה שעות ביום שישה ימים בשבוע, ושכרו היומי הוא 50 שקלים.

בכל יום נאלץ נימר לעבור את המחסומים ברגל ולשאת את בדיקות השומרים בהתנחלויות. "לפעמים השומרים דוחפים או מרביצים לי" - אומר נימר. כאשר אני שואלת אותו, האם אחר הצהריים הוא משחק כדורגל או קורא ספר, מבהיר נימר, כי הוא עייף מדי לדברים הללו. בתשובה לשאלה, האם יוכל להשלים את לימודיו, נימר מושך בכתפיו: "אבי חולה ומובטל. אני מפרנס את ההורים שלי ואת חמשת אחיי ואחיותיי".

קבלני משנה

סוהא כנאען, מנהלת המחקר של אוכלוסיית העובדים בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ברשות הפלסטינית, מסבירה כי העסקת ילדים נפוצה באזורים פלסטיניים במשך שנים רבות, אך בקנה מידה קטן: לאחר שעות הלימודים ולרוב כחלק מעסק משפחתי. מטרידה את כנען הסיכון הגובר בתנאי ההעסקה של ילדים ושעות העבודה הארוכות. קטינים נאלצים לנוע בדרכים מסוכנות בדרכם לעבודה וחוצים מחסומי צבא ונקודות ביקורת.

סלואה עלינאת, חברת צוות בארגון הישראלי לזכויות עובדים 'קו לעובד', מייעצת בתחום תעסוקת ילדים. "עבור הקטינים, ההתנחלויות היהודיות בגדה המערבית והמפעלים בישראל הם, בדרך כלל, מקומות העבודה הזמינים היחידים. הילדים מועסקים בהם באמצעות קבלני משנה פלסטינים, המשלמים להם שכר נמוך במיוחד. הסיבה לכך היא העוני המחריד ברשות הפלסטינית ובמיוחד בבקעת הירדן" — אומרת עלינאת.

הקמת גדר ההפרדה הפכה את העבודה בישראל לכמעט בלתי אפשרית בשביל 150,000 פועלים בוגרים פלסטינים, ואילו הגבלות מחמירות על אישורי תעסוקה ואישורי מעבר מסבכים או מונעים מציאת עבודה בהתנחלויות. לעומת זאת, העסקת קטינים היא זולה יותר ופשוטה, כיוון שהם יכולים לעבור את נקודות הביקורת בקלות.

עקרבים וחיילים – מה מפחיד יותר?

ילדים פלסטינים משוכנים במחנות, קרוב למקום עבודתם בהתנחלויות ורחוק ממשפחותיהם. ואכן, צפונית ליריחו גילינו קבוצה של בקתות עלובות, הבנויות מלוחות פח גלי ומסחבות ישנות. כבלי חשמל חשופים מזינים נורת חשמל אחת, וברז יחיד מחוץ לבקתה משמש לרחצה. שמיכות ומזרנים מטונפים משמשים ללינה. במקום היו עשרה נערים בגיל 13-18, שהיו ישובים על הרצפה ומעשנים סיגריות. הם עובדים בהתנחלות הסמוכה — "ארגמן".

כחמישים פועלים חיים במחנה הזה. אך בעונת גדיד התמרים, המספר מוכפל. בקיץ, הטמפרטורה בבקתות עולה ל-40 מעלות. בחורף, הקרקע בוצית. עקרבים עקצו כבר חמישה נערים. "הפציעות לא דווחו" - אומרת עלינאת, - "מחשש שהם יפוטרו מעבודתם". אך מה שמפחיד את הנערים מכל הם סיורי החיילים הישראלים, שלפעמים תופסים ומכים עובדים לא חוקיים.

אחמד (15), בעל פני מלאך, עובד באזור במשך ארבעה חודשים רצופים בעונת הגדיד. ביתר חודשי השנה הוא עובד בישראל בבניין. הוא עובד כך כבר מעל לארבע שנים.

"הנערים משלמים לקבלן המשנה בעבור לינה" - מספר אחמד. הוא אינו יודע את הסכום המדויק, כיוון שהנערים מקבלים שכר נטו, לאחר שנוכו ממנו דמי הלינה. בשל פחד מפיטורים, הוא אינו שואל מה שכר הברוטו. עבור 10 שעות עבודה ביום, אחמד מקבל 60 שקלים. מכסף זה עליו לפרנס את עצמו ולדאוג למשפחתו. אחת לחודש רשאי הנער לחזור הביתה ליומיים, וקבלן המשנה משלם לו את שכרו.

אחמד: "אני מרגיש כמו תיבת דואר. אני מקבל מעטפה עם כסף, לפעמים אפילו אלף שקלים. אבל אני חייב לתת אותה מייד לאבי".

עבודת הילדים הפלסטינים הן מבחינת הגיל והן מבחינת תנאיי העבודה, היא הפרה של החוקים הישראלי, הפלסטיני והבינלאומי, המגינים על זכויות ילדים.

(לקריאת הדו"ח המלא: www.maki.org.il)

הפגנה המונית ברומא נגד הממשלה והמשבר

מאות אלפי עובדים הפגינו ברומא (13.2) נגד הממשלה השמרנית וקראו: "אחדות מעמדית נגד המשבר הקפיטליסטי". המפגינים הניפו דגלים אדומים וקראו קריאות זועמות נגד ממשלת ברלוסקוני הימנית. שלוש הפגנות צעדו ממקומות שונים בבירת איטליה לעבר מרכז העיר, למקום בו נערכה עצרת גדולה. העובדים צעדו ברחובות רומא כשמונה שעות - משך השביתה הכללית במגזר הציבורי ובתעשייה.

היומון "ליברציונה" של מפלגת ההתחדשות הקומוניסטית האיטלקית ציין, כי לפי הערכות האיגודים המקצועיים, כ-700 אלף עובדים לקחו חלק בהפגנות שנערכו ברחבי איטליה. במקביל פרצה שביתה כללית במגזר הציבורי ובמפעלי המתכת.

מאחורי ההפגנות והשביתה הכללית עמדו ההנהגות השמאליות של שני איגודים מקצועיים: של עובדי המגזר הציבורי ושל פועלי מפעלי המתכת ותעשיית הרכב.

השביתה וההפגנות באיטליה נערכו ערב מפגש ראשי שבע המדינות הקפיטליסטיות הגדולות (G7), שנערך ב-15.2 ברומא.

עובדי בנק מסד: להכריז סכסוך עבודה

עובדי בנק מסד דורשים להכריז על סכסוך עבודה, מאחר שהנהלת הבנק לא מתעקשת לקבל נתונים מבנק הפועלים על שכרם של עובדי בנק הפועלים, אליו צמוד שכרם של עובדי בנק מסד. עו"ד בני כהן, המייצג את עובדי מסד, אמר כי "נפעל להכריז סכסוך עבודה בבנק, על כל המשתמע מכך".

בין הנהלת בנק מסד לבין ועד העובדים נחתם הסכם קיבוצי מיוחד במאי האחרון, בעקבות מכירת המניות שהוחזקו בידי בנק הפועלים והעברת השליטה בבנק מסד לידי הבנק הבינלאומי. בהסכם זה התחייב בנק מסד, ששכרם של עובדיו יעודכן לפי שכרם של עובדי בנק הפועלים, כפי שהיה עד למכירה. במקביל, התחייב בנק הפועלים להעביר באופן שוטף להנהלת הבנק הבינלאומי מידע על שכרם ותנאי עבודתם של עובדי בנק הפועלים.

עובדי רשות המסים פותחים בעיצומים

עובדי רשות המסים החליטו לפתוח בעיצומים בשל כוונת משרד האוצר לסגת מהסיכומים עמם, שנעשו בדצמבר האחרון, ולפיהם יקבלו תוספת שכר של 700-800 שקל. תוספת השכר ל-3,200 עובדי רשות המסים ניתנה בעקבות שביתה בת יומיים, שנקטו ובעקבות תוספת מטלות ניכרת בשנים האחרונות. האוצר מנצל באופן ציני את המשבר הכלכלי, ומציג אותו כתירוץ להפרת ההסכם.

בעקבות הפרת ההסכם, הורה יו"ר ועד עובדי מס הכנסה **טלחום פרדילוב** לעובדים לפתוח בעיצומים, שיכללו עצירה של התשלומים לעסקים בדרום והימנעות מביצוע חוק מס הכנסה שלילי.

המשטר העיראקי שיגר צבא לדכא הפגנת עובדים בבצרה

המשטר העיראקי הפרו-אמריקאי עשה שימוש בצבא, כדי לדכא הפגנה של העובדים במפעלים הפטרוכימיים בבצרה, שהם מפעלים ממלכתיים.

לפי מידע שמסר איגוד עובדי התעשייה הפטרוכימית בבצרה, חברי האיגוד ניסו לקיים תהלוכה בסוף ינואר נגד הלנת שכרם. אך ברגע שהחלו לצעוד ברחובות העיר, התייצבו מולם מאות חיילים שאיימו לפזרם תוך ירי בנשק חם. "התערבות הצבא כדי לפגוע במחאת עובדים מזכירה משטרים פאשיסטיים אפלים" - מסר אחד מראשי האיגוד לפדרציה הבינלאומית של עובדי תעשיות הנפט והכימיה.

בעקבות פניית האיגוד העיראקי, החלה הפדרציה הבינלאומית במסע עולמי נגד מעצר מנהיגי העובדים ועל מנת להבטיח שהמשטר העיראקי יכבד את זכויות העובדים ואת התארגנות העובדים.

הפגנה בכפר בלעין לציון ארבע שנות מאבק נגד גדר ההפרדה

ביום שישי, 20 בפברואר, מארגנת הקואליציה נגד הגדר הפגנה המונית לציון מלאות ארבע שנים למערכה, שמנהלים תושבי הכפר, יחד עם מתנגדי כיבוש ישראלים ובינלאומים, נגד גדר ההפרדה שנבנתה על אדמות הכפר. משתתפי ההפגנה ימחו על גזל האדמות של הפלסטינים, על המשך הכיבוש ועל גדר ההפרדה, הגוזלת קרקעות של פלסטינים לטובת הרחבתן של התנחלויות הגדה המערבית.

פרטים על הסעות להפגנה יפורסמו במהלך השבוע באתרים שונים.

המפלגה הקומוניסטית הישראלית

המושב ה-6 של הוועד המרכזי

יתכנס בשבת, 21 בפברואר, בשעה 10.00,
באולם אחווה, שד' בן-גוריון 39, חיפה

על סדר היום:
הערות פוליטיות,
סיכום הבחירות לכנסת ה-18 ותפקידי מק"י,
דוחות מהלשכה הפוליטית ומהמזכירות.

מק"י – מחוז ת"א-יפו

ביום א', 1 במרס, בשעה 19.00,
באולם בית הידידות, אחד העם 70, ת"א,
ערב אזכרה
במלאות 30 למותו של
יוסף (יושקה) ולרשטיין

ת"ד 26205, ת"א 61261, טל' 03-6293944, פקס 03-6297263, info@maki.org.il
אתר מק"י : www.maki.org.il , אתר חד"ש : www.hadash.org.il